

**WIGILIJNE DZIEŁO
POMOCY DZIECIOM**

2007

**Katechezy dla uczniów
szkół podstawowych,
gimnazjalnych
i ponadgimnazjalnych**

ISBN 978-83-88843-67-9

Copyright by Fundacja „Pro Caritate”, marzec 2007

Zespół redakcyjny: *mgr Magdalena Skierska, lic. Agnieszka Makarewicz,
mgr Sylwia Sitek, mgr Justyna Węgierska*

Wydawca: *Fundacja „Pro Caritate”
ul. Skwer Ks. Kard. Stefana Wyszyńskiego 9
01-015 Warszawa
tel. +48 (22) 636 30 15, fax (22) 636 30 16
e-mail: fundacja@procaritate.pl*

Skład komputerowy: *Marek Francuz*
Druk: *Drukarnia ATLA 2, Wrocław*

KATECHEZA DLA UCZNIÓW KLAS I-III SZKOŁY PODSTAWOWEJ

TEMAT:

Jestem potrzebny innym

PODSTAWOWY CEL KATECHEZY:

- uświadomienie uczniom, że pomoc potrzebującym bliźnim jest podstawowym obowiązkiem chrześcijanina;
- ukazanie prawdy, że współczesny świat przepełniony cierpieniem potrzebuje świadectwa o Chrystusie.

CELE SZCZEGÓŁOWE:

Wiedza:

- uczeń rozumie potrzebę pomagania cierpiącym i potrzebującym;
- uczeń zna sposoby pomocy potrzebującym;
- uczeń wie, że Wigilijne Dzieło Pomocy Dzieciom jest jednym ze sposobów niesienia pomocy bliźniemu.

Umiejętności:

- uczeń potrafi uzasadnić potrzebę pomocy najuboższym;
- uczeń potrafi wskazać konkretne sposoby udzielania pomocy potrzebującym.

Postawy:

- uczeń potrafi dzielić się z innymi;
- uczeń dostrzega w dzieleniu się z innymi realizację przykazania miłości;
- uczeń podejmuje decyzję o pomocy w zakresie organizacji i przeprowadzenia Wigilijnego Dzieła Pomocy Dzieciom – plakat.

Metody i formy pracy:

Pogadanka, rozmowa kierowana, kolaż, plakat.

Środki dydaktyczne:

Pismo Św., obrazy dzieci będących w potrzebie (głodne; w brudnych, podartych ubraniach; płaczące; przed domem ruiną...), obrazy przedstawiające cuda Jezusa (rozmnożenie chleba, uzdrowienie chromego, niewidomego, połów ryb, uzdrowienie trędowatego), brystol A3, płomyczki dla każdego ucznia, ok. 10 różnych świec, świeca Caritas, dla każdego dziecka buźki: uśmiechnięta, smutna; farby, pędzle, klej.

Wprowadzenie:

Powitanie i modlitwa.

Uruchomienie aktywności uczniów:

Katecheta rozstawia na stole, ustawionym w widocznym miejscu, różne świece. Pośród nich ustawia świecę Caritas. Zachęca uczniów do podejścia i obejrzenia świec. Prosi, aby każdy wybrał świecę, która mu się podoba i wziął ją do ręki. Katecheta też wybiera świecę (oczywiście świecę Caritas). Prosi, aby każda grupa zastanowiła się i odpowiedziała na pytanie: dlaczego wybrała tę, a nie inną świecę? Następnie katecheta mówi o swoim wyborze. Jeśli dzieci również wybrały tę świecę, to pytamy, dlaczego. Katecheta prosi dzieci, które znają przeznaczenie świecy o pomoc w przekazaniu treści katechezy. Każde z nich dostaje mały płomyk, który przyczepiony zostaje na ubraniu ucznia. Taki promyk każdy z uczniów dostanie na zakończenie katechezy.

Katecheta wyjaśnia: *Każda z tych świec ma za zadanie oświetlać pokój, tworzyć miłą atmosferę, upiększać stół, ale ja wybrałam (-em) świecę, dzięki której można dokonać czegoś naprawdę wielkiego.* (Katecheta prosi o odłożenie na miejsce świec. Ale pozostają one na stole, bo będą jeszcze potrzebne).

Rozwinięcie:

Żeby zrozumieć zadanie tej świecy, podzielimy się teraz na pięć grup (może być więcej bądź mniej, w zależności od liczebności uczniów w klasie). *Będziemy po kolei wypowiadać słowa: zapalka, świeca, ciepło, ogień, światło.* Każda z grup otrzymuje obrazy i podpisy (rozdają „płomyczki”, które wracają do swoich grup).

Uwaga: Jeśli katecheta wie, że praca w grupach dla tej klasy jest zbyt trudna nie dzieli na grupy, a jedynie pokazuje obraz i prosi osobę znającą odpowiedź o podejście i przyczepienie opisu do tablicy).

Katecheta wyjaśnia zadanie. Każda grupa ma dopasować podpis do obrazu. Katecheta podchodzi do grup i sprawdza tok pracy, ewentualnie pomaga. Po ukończeniu pracy prosi, aby każda grupa po kolei wybrała jeden z obrazów, zawiesiła na tablicy i przeczytała podpis. Obrazy nie mogą się powtarzać. Pozostałe obrazy zostają zebrane przez „płomyczki”. Dzieci wracają na swoje miejsca.

Katecheta podsumowuje prace: *Na obrazach, którym dzisiaj przyjrze się bardzo uważnie, zobaczyliśmy Pana Jezusa, który dostrzegał ludzi biednych, głodnych, odrzuconych, chorych. Nie pozostawiał ich samym sobie. Był dla nich lekarzem, dawał im chleb i pocieszał. Pomagał im. Czego uczy nas Pan Jezus swym postępowaniem?* Odpowiedzi dzieci – pomagania innym. *Za chwilę zastanowimy się, kto potrzebuje pomocy. A pomocą nam w tym buźki uśmiechnięte i smutne.* Katecheta prosi „płomyczki”, aby rozdały każdemu uczniowi buźki: uśmiechniętą i smutną. *Waszym zadaniem będzie przez podniesienie buźki odpowiedzieć na pytanie, jakie jest dziecko, szczęśliwe, czy nie.* Teraz katecheta kolejno pokazuje obrazy zaproponowane w załączniku lub z gazet. Omówiony zostaje każdy obraz. Katecheta pyta:

Dlaczego dziecko jest smutne? Dlaczego wesołe? Co sprawi, że dziecko będzie szczęśliwe? Czasami nie wiele potrzeba do szczęścia: uśmiech przyjaciela, rozmowa z kolegą, pomoc w odrobieniu lekcji. Ale często bywa tak, że dzieci są smutne, bo brakuje im najpotrzebniejszych rzeczy: chleba, miłości rodziców, lekarstw, prawdziwego domu, węgla żeby w domu było ciepło, butów i ubrań. I tu z pomo-

cą przychodzi im nie, kto inny jak nasza świeca (pokazuje). Świeca Wigilijnego Dzieła Pomocy Dzieciom. Bowiem każdy, kto pozyska tę świecę może sprawić, że wiele dzieci będzie miało uśmiech na twarzy. Dzięki Wigilijnemu Dziełu Pomocy Dzieciom wiele dzieci dostanie nowy zeszyt, buty, lekarstwa... Taką świecę można nabyć w każdym kościele przed świętami Bożego Narodzenia.

Podsumowanie:

Katecheta prosi, aby dzieci wykonały plakat Wigilijnego Dzieła Pomocy Dzieciom lub programu „Skrzydła”. Każda klasa wykonuje jeden wspólny plakat.

Zadanie domowe:

Kl. I-II katecheta przygotowuje obrazy butów, lekarstw, chleba, rodziny, zeszytu, domu oraz świecy. Arkusz dzielimy na tyle części ile mamy obrazów (oprócz świecy) każda część malowana jest na inny kolor. Na środku arkusza zostaje umieszczona świeca. A w pomalowanych częściach obrazy.

Kl. III – może wykonać plakat techniką kolażu.

Plakat można umieścić na szkolnym korytarzu, w parafialnej gablotce. Będzie to piękna reklama akcji Caritas.

Zapis do zeszytu:

Temat: *Jestem potrzebny innym.*

Narysuj świecę Wigilijnego Dzieła Pomocy Dzieciom.

Zakończenie:

Katecheta jeszcze raz prosi dzieci do stolika ze świecami i pyta, która z świec jest najważniejsza? Świeca Wigilijnego Dzieła Pomocy Dzieciom. Katecheta każdemu uczniowi wręcza płomyczek. *Niech wam przypomina o naśladowaniu Pana Jezusa w czynieniu dobra dla innych.*

KATECHEZA DLA UCZNIÓW KLAS IV-VI SZKOŁY PODSTAWOWEJ

TEMAT:

Na tropie dobrych uczynków

CEL PODSTAWOWY:

- uwrażliwienie uczniów na potrzeby innych ludzi;
- uświadomienie uczniom, że każdy człowiek jest powołany przez Chrystusa do niesienia pomocy i radości bliźnim;
- utrwalenie poznanych wiadomości o dziełach Caritas.

CELE SZCZEGÓŁOWE:

- uczeń wie, że każdy chrześcijanin w drugim człowieku powinien dostrzec Pana Jezusa;
- uczeń rozumie, że pomoc bliźniemu jest jego chrześcijańskim obowiązkiem;
- uczeń zapoznał się z wypowiedzią Jana Pawła II na Błoniach (Kraków, homilia z 18 sierpnia 2002 r.) oraz fragmentem Ewangelii wg św. Mateusza (25, 34-40);
- uczeń potrafi wskazać konkretne działania, które będą stanowiły pomoc i wywołają radość u drugiego człowieka;
- uczeń chętnie angażuje się w akcje prowadzone przez Caritas.

Metody i formy pracy:

Ekspozycja, opowiadanie, pogadanka, podróż w wyobraźni, plastyczna.

Środki dydaktyczne:

Pismo Św. (Mt 25, 34-40), szablony stóp – po dwie pary (przynoszą dzieci), plakaty (dzieci, logo Caritas, programu „Skrzydła”, świeca Wigilijnego Dzieła Pomocy Dzieciom), zabawki, przybory szkolne, odzież.

Wprowadzenie (ok. 4 min.):

1. Powitanie uczniów i wspólna modlitwa – piosenka „Bo nikt nie ma z nas...” (zał. 1).
2. Sprawdzenie obecności.
3. Zapis tematu na tablicy i do zeszytów.

Uruchamianie aktywności uczniów (ok. 7 min.):

Uczniowie wraz z katechetą przechodzą w różne miejsca sali, gdzie na stolikach (ew. na plakatach na ścianie) są wyeksponowane i podzielone tematycznie fotografie, plakaty, przedmioty ukazujące:

- a. dzieci (twarze lub całe postacie): uśmiechnięte, smutne, bawiące się, uczące się, odpoczywające itp.;

- b. zabawki;
 - c. zeszyty, podręczniki, przybory szkolne, tornister, odzież (np. rękawiczki, obuwie sportowe, biała bluzka....) – przedmioty niezbędne w szkole. Przy każdym z nich powinna być etykieta z ceną;
 - d. logo Caritas, świeca Wigilijnego Dzieła Pomocy Dzieciom (z br. i lat poprzednich);
 - e. kontury stóp dzieci (Uwaga! Dzieci na poprzedniej katechezie otrzymały na zadanie domowe odrysować swoje stopy na kolorowych kartkach – po 2 pary. Mogą też być pary stóp dorosłych osób);
- Katecheta omawia oglądane przedmioty w kilku zdaniach (z wyj. d i e).

Prezentacja tematu (ok. 2 min.):

W naszym życiu wiele razy spotykamy się z oglądanymi tutaj przedmiotami, wiemy do czego służą, jak i kiedy ich potrzebujemy. Spotykamy dzieci podobne do tych ze zdjęć: wesołe, smutne, młodsze, starsze... Może ktoś z Was odczuł, że jest w podobnej sytuacji – może czasem ktoś z Was przychodzi do szkoły głodny? Może niektórzy widzą, jak rodzice martwią się brakiem pieniędzy na Wasze szkolne potrzeby? Może ktoś pomógł osobie potrzebującej wsparcia?

Rozwinięcie:

- a. opowiadanie (zał. 2) (ok. 3 min.). W tym czasie uczniowie mogą zamknąć oczy i spróbować wyobrazić sobie treść opowiadania.
- b. rozmowa kierowana (ok. 3 min.):
 - *kto występuję w opowiadaniu?* (chłopiec, Pan Jezus);
 - *jaki sen miał chłopiec? Kogo spotkał?* (spotkał Jezusa na plaży);
 - *dłaczego czasem na piasku były dwie pary śladów, a czasem tylko jedna? Ile osób wtedy szło?* (dwie lub jedna);
 - *kiedy Pan Jezus był bardzo blisko chłopca* (kiedy chłopiec był smutny, potrzebował pomocy itp. – wtedy niósł go Pan Jezus).
- c. praca plastyczna (ok. 6 min.):

Na jednej parze stóp, które wykonaliście w domu napiszcie swoje imię. Na drugiej – imię Pana Jezusa na znak, że On jest bardzo blisko Was i chętnie Wam pomaga. Stopy zostaną przyklejone do ściany, stopy z imieniem Jezusa powyżej, pod nimi stopy dziecka. Można je przykleić wzdłuż całej sali.
- d. nawiązanie do ekspozycji (ok. 8 min.):

*Wielu dzieciom również wydaje się, że są opuszczone nie tylko przez ludzi, ale też przez Pana Jezusa. Myślą, że jeśli nie stać ich rodziców na np. podręczniki, przybory szkolne, drugie śniadanie, zakupy w szkolnym sklepiku, modne ubranie, to są niekochane i pozostawione same sobie. Tak nie jest, ale trzeba im to pokazać. Pan Jezus powiedział: (Wybrany uczeń – w kl. 2 i 3 – przy zapalanej świecy, uroczyście odczytuje naukę Pana Jezusa (Mt 25, 34-40) – wszyscy słuchają na stojąco). Następnie katecheta mówi: *Konkretną i bezinteresowną pomoc potrzebujących nazywamy miłosierdziem. Jest to wyraz naszego współczucia dla tych ludzi. Widzę potrzebę i chcę jej zaradzić. Podobnie jak Pan Jezus wspiera nas i jest z nami w każdej chwili życia. Jan Paweł II też prosił, aby „przyjść z pomocą dziecku zaniedbanemu duchowo**

i materialnie; aby nie odwracać się od chłopca czy dziewczyny”. Są różne formy tej pomocy. Wkrótce, przed świętami Bożego Narodzenia w naszych kościołach będą rozprowadzane, podobnie jak w latach ubiegłych, świece Wigilijnego Dzieła Pomocy Dzieciom. Będziemy mogli włączyć się w dzieło miłosierdzia i współczucia. Będziemy mogli pomóc uczniowi z naszej lub innej szkoły, aby nie czuł się gorszy od swoich rówieśników z powodu braku pieniędzy na podstawowe potrzeby. Jeśli zechcecie, możecie pomagać przez cały rok jednemu lub kilku uczniom. Caritas oprócz dystrybucji świec wigilijnych prowadzi też program „Skrzydła”. Można wpłacać pewną kwotę miesięcznie, aby zapewnić jednemu uczniowi to, czego potrzebuje. Zapraszam Was, abyście stali się tropicielami. To nie jest trudne. Zapraszam, abyście poszukali dzieci, którym możecie pomóc. Zapytajcie starszych czy wiedzą o takich dzieciach? Zrobicie też dobrze, jeśli zaoszczędzicie na słodyczach i przekażecie pieniądze na Wigilijne Dzieło Pomocy Dzieciom. Światło świecy na wigilijnym stole wszystkim przypomni Chrystusa i jego obecność obok nas. Proponuję również, aby zachęcić rodziców do pozyskania świec lub włączenia się do programu „Skrzydła”.

Podsumowanie (ok. 2 min.):

Katecheta pyta:

- *dłaczego pomoc bliźniemu jest tak ważna (dla nas i osób, którym pomagamy)?* (Dzieci powinny dostrzec, że cokolwiek uczynimy bliźniemu to tak, jakbyśmy uczynili to samemu Chrystusowi);
- *w jaki sposób możemy pomóc biedniejszym dzieciom?*

Zapis do zeszytu (ok. 7 min.):

Temat: *Na tropie dobrych uczynków.*

Uczeń Pana Jezusa jest tropicielem. Szuka osób, którym może pomóc.

Napis: „Skrzydła”

Można narysować stopy i je opisać.

Zadanie domowe:

Narysuj świecę Caritas. Porozmawiaj z rodzicami o pozyskaniu świecy i programie „Skrzydła”. Ustalcie, w jaki sposób pomożecie dzieciom. Zapisz co ustaliliście.

Modlitwa:

Na wzór „modlitwy wiernych” dzieci wymieniają o kim chcą pamiętać.

ZAŁĄCZNIKI:

Załącznik 1

Bo nikt nie ma z nas
tego, co mamy razem.

Każdy wnosi ze sobą to, co ma (najlepszego).

Zatem aby wszystko mieć,
potrzebujemy siebie razem.
Bracie, siostro, ręka w rękę z nami idź.

Załącznik 2

Opowiadanie „Dlaczego?”

Dlaczego na świecie stworzonym przez sprawiedliwego i wszechmocnego Boga jest tyle zła i cierpienia? Dlaczego cierpią niewinni? Dlaczego tyle samotności, dlaczego tyle wypalonych serc, dlaczego tyle ponurych nocy, podczas których umiera nadzieja?

Miałem kiedyś sen. Szedłem po plaży przy boku Chrystusa. Nasze stopy odciśkały się na piasku pozostawiając podwójny szereg śladów: moich i Jego. Kiedy tak sniłem przysłała mi myśl, że każdy z postawionych przeze mnie śladów odzwierciedlał jeden dzień mojego życia. Zatrzymałem się i zwróciłem się w stronę moich śladów ginących w oddali. Wtedy dostrzegłem, że w niektórych miejscach nie było dwóch śladów, ale tylko jeden. Przyjrzałem się jeszcze raz i zdziwiłem się! Miejsca, w których znajdowała się tylko jedna para śladów, przedstawiały najbardziej smutne dni mojego życia. Dni strachu i niecierpliwości, smutku, dni pełne cierpienia.

Zwróciłem się wtedy do Pana: „Obiecałeś, że będziesz przy nas przez wszystkie dni naszego życia. Dlaczego więc nie dotrzymałeś swego słowa? Dlaczego pozostawiłeś mnie w najtrudniejszych momentach życia, w chwilach, w których najbardziej potrzebowałem Twojej pomocy?” Chrystus uśmiechnął się: „Synu mój najukochańszy, nie pozostawiłem cię nawet przez najdrobniejszą chwilę. Pojedyncze ślady, które widziałeś w najtrudniejszych chwilach swojego życia były śladami... w te ciężkie dni niosłem Cię w moich ramionach”.

Załącznik 3

Mt 25, 34-40

Wtedy odezwie się Król do tych po prawej stronie: Pójdźcie, błogosławieni Ojca mego, weźcie w posiadanie królestwo, przygotowane wam od założenia świata! Bo byłem głodny, a daliście Mi jeść; byłem spragniony, a daliście Mi pić; byłem przybyszem, a przyjęliście Mnie; byłem nagi, a przyodzialiście Mnie; byłem chory, a odwiedziliście Mnie; byłem w więzieniu, a przyszlście do Mnie. Wówczas zapytają sprawiedliwi: Panie, kiedy widzieliśmy Cię głodnym i nakarmiliśmy Ciebie? Spragnionym i daliśmy Ci pić? Kiedy widzieliśmy Cię przybyszem i przyjęliśmy Cię, lub nagim i przyodzialiśmy Cię? Kiedy widzieliśmy Cię chorym lub w więzieniu i przyszlśmy do Ciebie? A Król im odpowie: Zaprawdę, powiadam wam: Wszystko, co uczyniliście jednemu z tych braci moich najmniejszych, Mnieście uczynili.

Załącznik 4

Homilia z 18 sierpnia 2002 r. na Błoniach Krakowskich

Potrzeba «wyobraźni miłosierdzia», aby przyjść z pomocą dziecku zaniedbanemu duchowo i materialnie; aby nie odwracać się od chłopca czy dziewczyny (...)

KATECHEZA DLA UCZNIÓW SZKÓŁ GIMNAZJALNYCH

TEMAT:

Po co nam skrzydła?

CELE KATECHEZY:

- uczeń przypomina sobie fragmenty ewangelii św. Łukasza;
- uczeń zauważa potrzeby bliźnich i chce na nie czynnie reagować;
- uczeń uczy się dojrzałego i delikatnego podejścia do problemu niedożywienia;
- uczeń wie o programie „Skrzydła”;
- uczeń potrafi wiedzę tę przekazać rodzicom.

Metody i formy pracy:

Rozmowa kierowana, pogadanka, czytanie tekstu, praca z tekstem, praca w grupie, praca na forum.

Środki dydaktyczne:

Kartki z obrazkami, 6-7 egzemplarzy Ewangelii wg św. Łukasza.

Wprowadzenie (ok. 5 min.):

1. Powitanie uczniów i wspólna modlitwa.
2. Sprawdzenie obecności.

Uruchamianie aktywności uczniów (ok. 5 min.):

Katecheta rozwiesza na tablicy (ew. pokazuje i omawia trzymając w rękach) zdjęcia lub ilustracje (wycięte z gazet, wydrukowane cliparty z Worda, zdjęcia): ptak, samolot, anioł, ołtarz - tryptyk, drzwi „wahadłowe”, lotnia, podobizna Ikarą. Następnie prosi uczniów, aby zastanowili się i odpowiedzieli na pytanie: jaką cechę wspólną mają przedstawione przedmioty i zwierzęta? Prawidłowa odpowiedź, na którą katecheta stara się naprowadzić uczniów to „skrzydła”. Gdy po omówieniu obrazków padnie ta odpowiedź katecheta pyta do czego służą skrzydła ptakom, przedstawionemu na obrazku aniołowi, wreszcie po co ludzie używają skrzydeł w samolocie? Odpowiedź: aby latać, wzbić się w górę, wzlecieć. Katecheta zwraca uwagę, że lot kojarzy się także z wolnością, niezależnością, możliwością wzbić się w górę.

Prezentacja tematu (ok. 3 min.):

Katecheta pyta uczniów: *Co sprawia, że jesteście z siebie zadowoleni?* Stara się zauważyć te odpowiedzi, które oscylują wokół pomocy drugiej osobie. Gdy padnie pierwsza tego typu odpowiedź (np. pomagam rodzicom w domu, koledze w lekcjach, babci robiąc zakupy itp.), zatrzymuje ten wątek i pyta dalej: *W jaki jeszcze sposób można pomagać innym?* Czeka na odpowiedzi, które mogą obracać się wokół różnych tematów, za wszystkie mieszczące się w temacie pomocy powinien chwalić uczniów, szczególnie powinien jednak prowadzić rozmowę w

kierunku pomocy kolegom/koleżankom w szkole, na podwórku, czy w jakiejś rówieśniczej grupie. Gdy pojawi się ten temat, choćby w formie: „pomogłem/am odrobić lekcje” czy „zaniósłem/am zeszyty choremu koledze” itp. Katecheta pyta: *Czy dobrowolna pomoc drugiej osobie przynosi nam radość? Powinna paść odpowiedź twierdząca. Po niej katecheta mówi: dzisiaj porozmawiamy o tym, w jaki sposób możemy pomagać innym.*

Rozwinięcie:

– **praca w grupach** (ok. 10 min.):

Katecheta dzieli uczniów na 4 grupy, pomaga też wybrać „sekretarza” grupy który będzie zbierał odpowiedzi. Każdej z grup daje egzemplarz Ewangelii wg św. Łukasza. Prosi, aby uczniowie znaleźli w niej po 6 przykładów ilustrujących w jaki sposób Chrystus pomagał ludziom. Mogą to być: uzdrowienia, wskrzeszenia, wypędzenie złych duchów, odpuszczanie grzechów, nakarmienie tłumów.

– **praca na forum - prezentacja** (ok. 7 min.):

Katecheta prosi, aby uczniowie przeczytali swoje przykłady i podali odpowiednie fragmenty z Ewangelii św. Łukasza. Następnie prosi, aby uczniowie zwrócili uwagę w jaki sposób Chrystus pomagał potrzebującym. Szczególnie ważne są tu odpowiedzi mówiące o dostrzeganiu potrzeb, reagowanie na nie, delikatność, zrozumienie problemów danego człowieka.

Pogłębienie i podsumowanie (ok. 5 min.):

Katecheta mówi: *Przed chwila przyjrzeliśmy się temu w jaki sposób Chrystus pomagał potrzebującym. Ewangelia uczy nas, jak możemy go naśladować. Także świadek Ewangelii Jan Paweł II zwraca naszą uwagę na potrzebę udzielania pomocy, zwłaszcza naszym rówieśnikom – kolegom i koleżankom. Chciałbym przeczytać wam słowa papieża skierowane nie tylko do dorosłych. Być może je znacie i już gdzieś słyszeliście, zastanówcie się. Katecheta odczytuje słowa Jana Pawła II z homilii wygłoszonej na Błoniach krakowskich w 2002 r: „Potrzeba «wyobraźni miłosierdzia», aby przyjść z pomocą dziecku zaniedbanemu duchowo i materialnie; aby nie odwracać się od chłopca czy dziewczyny”*

Jeśli wcześniej nie było wprowadzenia na temat Caritas jako kościelnej instytucji niosącej pomoc potrzebującym, warto przy tej okazji powiedzieć o niej kilka zdań. Choćby na temat najważniejszych cyklicznych akcji np. świeca Caritas, czy wielkopostna skarbonka.

Katecheta dodaje: *Do młodzieży potrzebującej pomocy materialnej Caritas adresuje program „Skrzydła”. Pamiętajcie jak na początku dzisiejszych zajęć mówiliśmy do czego mogą być potrzebne skrzydła. Program Caritas ma na celu pomoc w rozwinięciu skrzydeł. Jak sami wiecie są wokół nas osoby potrzebujące. Może nasi koledzy koleżanki, a może nasi rówieśnicy, których osobiście nie znamy, z innej szkoły. Zamiast spokojnie się uczyć, czy bawić, martwią się, bo zdarza się, że nie mają co jeść lub brakuje im przyborów szkolnych. Są tacy jak my, często nie wyróżniają się z tłumu, bo czują się niezręcznie ze swoimi potrzebami. Oprócz tego, że powinniśmy obejmować ich modlitwą i pamiętać o należnym szacunku, możemy postarać się o materialną pomoc dla nich. W nową akcję*

Caritas mogą włączyć się firmy i osoby prywatne, które będą chciały, w miarę swoich możliwości wesprzeć na czas przynajmniej jednego semestru jednego z uczniów. Jeśli wiecie, że wasi rodzice lub znajomi mają taką firmę, zainteresujcie ich tym pomysłem. Sami możecie pomóc nabywając przygotowywaną co roku wigilijną świecę Caritas. Środki z tej ogólnokrajowej akcji zasilą właśnie fundusz programu „Skrzydła”. To zadanie na miarę waszych sił, które może być konkretną pomocą dla waszych rówieśników.

Zapis do zeszytu (ok. 5 min.):

Temat: *Po co nam skrzydła?*

Chcę być wrażliwszym na potrzeby drugiego człowieka. Szczególnie w mojej szkole i klasie. Odwiedzę stronę www.skrzydla.pl oraz www.caritas.pl i przekażę innym informacje o tych stronach.

Zadanie domowe:

Wersja 1

Uczeń przygotowuje maila reklamującego akcję „Skrzydła”, skierowanego do konkretnej firmy. Może być to krótki tekst maksimum 5-6 zdań zawierający adres strony internetowej informującej o programie. Tekst powinien zachęcać właściciela potencjalnej firmy do włączenia się w akcję.

Wersja 2

Uczeń podejmie się codziennej modlitwy w intencji osoby potrzebującej ze swojego otoczenia. Nie musi mówić nikomu, kto to jest. Ważne, aby pamiętać o niej codziennie przez cały tydzień.

Wersja 3

Jeżeli uczeń wie o tym, że w jego szkole, być może w młodszych klasach, znajdują się osoby, które mogłyby skorzystać z programu „Skrzydła” organizowanego przez Caritas, da o tym znać katechecie indywidualnie.

Można łączyć wersje zadania domowego.

Modlitwa na zakończenie (ok. 5 min.):

Wersja 1

Katecheta prowadzi modlitwę: *Panie, daj nam wyobraźnię miłosierdzia, która pozwoli dostrzec potrzeby bliźnich. Daj nam odwagę do przyjścia im z pomocą, tak aby nie sprawić im krzywdy, pozwól nam działać w ukryciu, abyśmy nie czynili niczego dla własnej chwały, lub na pokaz przed ludźmi. Pozwól nam tu, na ziemi, być Twoimi uszami, Twoimi rękami, Twoimi nogami, daj nam Twoje szerokie serce, zdolne objąć potrzebujących, daj nam prosimy Twoje oczy, zdolne dostrzec ludzką biedę i słabość. Pomóż nam wczuć się w sytuację drugiego człowieka i znaleźć najlepszą drogę do przyjścia mu z pomocą. Pomyślcie teraz, proszę, przez chwilę o ludziach wokół was. Czy są wśród nich tacy, którzy potrzebują pomocy? Tu katecheta robi krótką przerwę, aby uczniowie mogli zastanowić się w ciszy. Po chwili kontynuuje: *Panie spraw, abyśmy przywracali bliźnim nadzieję, która jak skrzydła pozwoli im wznieść się do Ciebie.**

Wersja 2

Katecheta przypomina uczniom modlitwę: „Aniele Boży” i odmawia ją wraz z nimi: *Pamiętajcie pewnie jeszcze modlitwę, której nauczyliście się w przedszkolu, lub od rodziców, czy dziadków. Ta modlitwa to prośba do anioła, który opiekuje się każdym z nas. Prośmy go dzisiaj szczególnie, aby pokazywał nam, jak opiekować się naszymi bliźnimi, jak dostrzegać ich potrzeby, jak przywracać im nadzieję.*

*Aniele Boży, Stróżu mój,
ty zawsze przy mnie stój,
Rano, we dnie, w wieczór, w nocy,
bądź mi zawsze ku pomocy,
Strzeż duszy i ciała mego,
zaprowadź mnie do żywota wiecznego. Amen*

ZAŁĄCZNIKI:

Ewangelia wg św. Łukasza

Uzdrowienia:

Trędowatego	5, 12-16
Paralityka	5, 17-26
Uzdrowienie w szabat	6, 6-11
Kobieta cierpiąca na krwotok	8, 40-48
Epileptyka	9, 37-43
Nowe uzdrowienie w szabat	14, 1-6
10 trędowatych	17, 11-19
Niewidomy pod Jerychem	18, 35-43

Cuda nad naturą:

Obfity połów	5, 4-11
Burza na jeziorze	8, 22-25
Rozmnożenie chleba	9, 12-17

Wskrzeszenia:

Młodzieniec z Nain	7, 11-17
Córka Jaira	8, 49-56

KATECHEZA DLA UCZNIÓW SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH

TEMAT:

Darmo otrzymaliście, darmo dawajcie

PODSTAWOWY CEL KATECHEZY:

- uświadomienie uczniom, że pomoc potrzebującym dzieciom jest potrzebą współczesnego świata;
- pokazanie, że dzieląc się z potrzebującymi, tym co sami posiadamy, pomnażamy dobro.

CELE SZCZEGÓŁOWE:

Wiedza:

- uczeń rozumie potrzebę pomocy dzieciom ubogim i doświadczającym przemocy;
- wskazuje problemy dzieci we współczesnym świecie i zna sposoby zaradzania im;
- wie, na czym polega program „Skrzydła”.

Umiejętności:

- uczeń potrafi uzasadnić, dlaczego chrześcijanie powinni odpowiadać pomocą na problemy braci, szczególnie dzieci;
- potrafi wskazać na związek pomocy ludziom z dzieleniem się otrzymanym dobrem;
- potrafi wskazać konkretne formy zaangażowania w pomoc dzieciom doświadczającym przemocy.

Postawy:

- uczeń dostrzega potrzebę kształtowania swojego życia w świetle Ewangelii;
- podejmuje próby włączenia się w Wigilijne Dzieło Pomocy Dzieciom;
- dostrzega potrzebę niesienia pomocy dzieciom.

Metody i formy pracy:

Skojarzenia - słoneczko, praca z tekstem, frontalna, grupowa.

Środki dydaktyczne:

Kolorowa kreda, teksty wypowiedzi wolontariuszy działających na rzecz dzieci, krótka notatka o programie „Skrzydła”, plakaty Wigilijnego Dzieła Pomocy Dzieciom oraz „Skrzydeł”, świąteczna świeca Wigilijnego Dzieła Pomocy Dzieciom.

Wprowadzenie:

Powitanie uczniów, wspólna modlitwa w oparciu o Pismo Św. (Mt 10, 8).

Zainteresowanie uczniów tematem:

Katecheta zapisuje na tablicy słowo *wolontariat*. Następnie prosi uczniów, aby zastanowili się przez chwilę, a następnie wymienili i zapisali na tablicy własne skojarzenia z zapisanym słowem. Uczniowie zapisują słowa bądź zwroty kolorową kredą w formie „słoneczka”. Katecheta podsumowuje: *Wolontariat, od łacińskiego słowa „volontarius” – dobrowolny, wywołuje w nas przede wszystkim skojarzenia z czynieniem dobra, z bezinteresowną pomocą, z odpowiedzią na aktualne potrzeby drugiego człowieka.*

Rozwinięcie tematu:

Śługa Boży, Papież Jan Paweł II, podczas swojej ostatniej pielgrzymki do Ojczyzny w 2002 r. wezwał nas do aktywnego odpowiadania na potrzeby ubogich dzieci: Potrzeba «wyobraźni miłosierdzia», aby przyjść z pomocą dziecku zaniedbanemu duchowo i materialnie; (Homilia z dnia 18.08.2002 r., Błonia krakowskie). Wiele, szczególnie młodych, osób podjęło działania stanowiące odpowiedź na wezwanie Papieża. Włączyli się w ideę wolontariatu w zakresie pomocy dzieciom. Zastanówmy się teraz wspólnie nad potrzebami polskich dzieci. Czego im brakuje? Jakie są ich podstawowe potrzeby materialne?

Po krótkiej rozmowie katecheta rozdziela wśród uczniów kartki z wypowiedziami wolontariuszy, którzy zajmują się pomocą dzieciom (wypowiedzi bardzo łatwo można odnaleźć w czasopiśmie i gazetach lub w internecie). Prosi, aby uczniowie odczytali je i spróbowali odpowiedzieć na kilka pytań: *Co stanowi motywację dla wolontariuszy w ich pracy? Co daje im wolontariat? Jakie działania podejmują w zakresie swojej pracy? Jakie cechy posiada wolontariusz? Po zakończeniu pracy w parach, uczniowie dzielą się jej efektami.*

A jak my możemy odpowiedzieć na wezwanie Jana Pawła II o pomoc potrzebującym wsparcia dzieciom? Katecheta rozwiesza na tablicy plakat akcji Caritas i stawia na stole świecę Wigilijnego Dzieła Pomocy Dzieciom. Jeżeli posiada, rozwiesza także plakat promujący akcję „Skrzydła”. Niebawem Caritas – katolicka organizacja charytatywna – rozpocznie kolejną edycję Wigilijnego Dzieła Pomocy Dzieciom. Polega ono na rozprowadzaniu świec, z których pozyskane fundusze zostaną przeznaczone na program „Skrzydła”. Katecheta rozdaje uczniom krótką notkę dotyczącą wspomnianej akcji. Prosi, aby uważnie się z nią zapoznali, a następnie wkleili ją do zeszytu. Następnie dzieli uczniów na czteroosobowe grupy i prosi, aby wymyśliły własną koncepcję realizacji Wigilijnego Dzieła Pomocy Dzieciom. Powinno się w niej znaleźć miejsce dla wolontariuszy oraz miejsce na kampanię promującą zarówno samo Wigilijne Dzieło Pomocy Dzieciom, jak i program „Skrzydła”. Uczniowie wpisują wspólnie wypracowaną koncepcję do zeszytu oraz dzielą się nią z pozostałymi.

Zakończenie lekcji:

Podziękowanie uczniom za wspólną pracę podczas lekcji. Modlitwa (Ps 1).

Zapis do zeszytu:

Temat, notatka o programie „Skrzydła”, plan realizacji Wigilijnego Dzieła Pomocy Dzieciom na terenie mojej parafii.

ZAŁĄCZNIKI:

Notatka dotycząca programu „Skrzydła”

„Skrzydła” to program pomocy dzieciom pochodzącym z ubogich rodzin, wymagającym objęcia dożywianiem czy wsparcia w postaci zakupu wyprawek szkolnych czy dofinansowania wycieczek. Istnieją trzy możliwości wsparcia dzieci w ramach „Skrzydeł”: dobrowolne datki, objęcie comiesięcznym dofinansowaniem jednego z dzieci oraz udział w licytacji przedmiotów podarowanych przez osoby na aukcji Allegro.pl. Dobroć otrzymana i darowana dodaje skrzydeł!